

Latweefchu Awises.

Ar augstas Geweschanas - Kummisiones sinau un nowehleschanu.

Nr. 44. Zettortdeenâ 29tâ Oktober 1825.

No Pehterburges.

Muhfu augsts Keisers un Rungs sveiks wessels Taganrok pilsatâ aistappis, ir ta augsta Keiserene 23schâ September tur labbi atbrauksi un ohtrâ deenâ kahjahn par pilsatu iszeerejufees.

Us Winanzministra lubgfschani zeenigs chehligs Keisers irr pawehlejis, ka teen maseem kohpmameem un bohtnekeem, no nahfuscha jauna gadda, tikkai to pufsi tabs naudas frohnim jamaksa, ko libds schim irr makfajusch, ka winnu andeleschana un mases pelnischana winneem labbaki fektohs. — Us Ural kalneem, itt ihpaschi us rihta pufsi, allaschin wehl seltu smiltu atrohn, un jauni widdi irr atrasti, kur felts eeksch semmes gaddahs. Ir to baltu seltu, ko platina fauz, tur atrohn un no zittas semmes ismasga. Tif dauds kâ taggad warr aprehkinah, schinni gaddâ peezi simts pohtu selta buhs atrasti un ar masgaschani istihriti.

No Rihges.

Weens gohdigs un lohti labs jauns skurstimu flauzitais, Sellmer wahrdâ, 28tâ September agri nahwi atradde, firdigi sawu ammatu uskohydams; jo fleppens ugguns weenâ pagrabba, kas bija ar linneem peekrauts, jau dauds deenas fwilleja, un kad to ne warreja nodsehst, tad atsauze scho drohfschu jaunu wihr. Tas nu ar tschetrem brantmeistereem eegahje eekschâ, bet tee twaiki wissus apnehme, tee kritte pee semmes, ka arri ta jauna wihra tehws, kas to redsedams, dehlu gribbeja glahbt. Wissi tappe iswilkti un atkal pee dsihwibas usmohdinati, bet tas jauns Sellmers ne bij wairs usmohdinajams, jo tas pateest bij mirris, ne tikkai apghibis, ka tee zitti. Winsch tikkai 27 gaddus wezs tappis

un preeksch trim gaddeem us Wahzsemmi aisgahjis, sawu ammatu jo pilnigi ismazhitez. Tur, Weissenfels pilsatâ, no sawa meistera gohda bikkeri no fudraba dabbuja un leelas isteikschanas grahmatas no rahtsteefas. Arri muhs zeenigs Generalgubernators jau preeksch sescheem gaddeem schim jaunam wihrum sawadus gohda rakstus bij dewis, par to, ka pee ugguns grehka preekschpilsata dauds ko bij lihdsejis. Zitti jaunekli, kad us Wahzsemmi eet, dauds naudus istehre, schis ne ween gohdu, bet arri naudu tur pelnijis, un no turrenes scho gadd pahrnahjis, pahrneffe mahjâs. Mehs Rihdseneeki noschelohjam weenlihds ar teen nofsumuscheem wezzakeem scho labbu jaunu wihr, Deewam arri bij labs, tapehz to peenehme tif agri. — Tas ammats, ko Deewas tam scheitan bij uswehlejis, bij gan melns un nefkaidrs, bet ta firds tam bij staibra un tihra. (No Rihges awisehm.)

No Kursifch eem.

Tanni 27tâ September isejohjt, leels ugguns grehks muhs isbaidija. Paschâ Kursifchu muischâ ugguns zehlehs no eesalnizes, kas appaksch weena junta ar mohderes chrbergi; ne zif tahli bija pagasta teefas nams un starp abjahm ehfahm stahweja putnu stalli. Jebfschu gaifs bija ittin rahms un uhdens dihks timvu flah, un jebfschu laudis fastrehjusch, glahbjoht ar free-dreem strahdaja, tomehr wiffas minetas ehkas aissgahje, ta fakkoht weenâ tschuppê buhdamas. No mantahm gan dauds tappe glahbtas, bet zittas tomehr valikke ugguni, wisswairak nabbagam mohderneekam. Ja Deewas ne buhtu bijis chehligs un tas ugguns weenu deenu wehlaki buhtu zehlees, kurrâ wehtra simaggi puhte, tad mehs gan gruhtaku liseni buhtum peeredsejusch. Pauffler.

Dauds irr, kurru gohds stahw winnu
kaunâ. Wihlip. 3, 19.

Zilweka ihstais gohds irr tas, kad tas jo deen-
nas wairak pehz Deewa Dehla preefschijmes
isturrahls eefsch pasemmbas, mihlestibas un
laipnibas. Bet dauds irraid pasaule, kas sawu
gohdu mekle eefsch lepnibas, rupjibas un leelas
muttes. Tee nu irr tahdi, kurru gohds stahw
eefsch ta, kas winneem par kaunu irraid.

Buhs nulei tikkai pahri gaddi, kad divi Lat-
weeschi, abbi fainneeki un gohdawihri, Nihgâ
satikkahs, abbi gribbedami eesali pahrdoht.
Kad nu tee weens ohtram to bija pateikuschi, tad
norunnajahs sawu prezzi kohpâ isdahwaht, doh-
madami leelakâ pulkâ ir labbaku tirgu dabbuht.
Un kâ tee zerreja, ta arri bija. Tee, labbu
tirgu dabbujuschi, sawu eesali pahrdewe, un
sawu naudu fanehmuschi, tee lihgsmi us sawu
kohrteli kohpâ aiseet. Sawu zellu eedami, tee
runnaja no scha un ta, no teem laikeem un kâ
zaur to jauno brihwibin arri Latweeschi tautai
jauna gohdiba atspihdejusi. Tâ runnajoh, tas
weens no scheem, kam swahrki no pirkta wad-
mala, un us Wahzu wihsi usfchuhrti, bija mug-
gurâ, sawu beedri prassa: „Kapehz juhs, mih-
lais draugs! wehl arveen tahdus semneeku
swahrkus no pelleka wadmalala walkajeet? juhs
tapat esseet pahtizzis wihrs, jums arri klahotos
us Wahzu wihsi gehrbtees.“ Bet tas ohts at-
bildeja: „Nè, draugs! tee swahrki, fo jau
muhsu tehwu tehwi nessuschti un fo ir es pats
lihds firmeem matteem ar gohdu esmu nessis, tee
man tee mihlakee un tee arri paliks mannas
gohdadrehbes.“ — Tâ runnajoh, tee patlabban
garr wihna nammu eet. Nu tas pirmais faz-
zihs: „Ko dohmajeet, kaimin! woi ne buhsum
schodeen kahdu pudelli wihna nopolnijuschi?“
„Labbi,“ ohts atbild, „ja jums tihk, eesum
eefschâ.“ Gegahjuschi, tee apfeschahs pee gal-
da, prassa sawu pudelli wihna un smukki gohdigi
tee sawu lahfti dserr.

Bet eefsch tahs paschas istabas arri zitti weest
wehl bija, tahdi selli un Wahzeeschi, kas gan
to Deewa dahwanu ne bija wissai ar gohdu bau-
dijuschi, bet jau zits labbi eedsehrees, zits papil-
nam peemirzis. Ko nu schee darrihs! To jau

warr gohmaht, kad gohbigeem Latweescheem te
meers ne buhs. Nei arri bija! Smukki usmet-
tuschi, schee leelmanni tohs gohdawihrus sahk
nizzinaht un par to launotees, kad tahdi semneeki
drihktosth eenahkt, kur fungi sehschoht. Tas
naw ne zif ilgi, tee tam frohgetajam wirsu lau-
schahs, lai tohs semneekus israidoht; un schis,
faweeem pasibstameem dsehrejeem gribbedams is-
tikt, nahk un teem fainneekem pawehl, lai no
istabas iseet. Itt kâ apkaueneti, tee divi gohda-
wihri zellahs un iseet ahra. Klusfi tee eet par
zellu. Tad us weenreis tas weens fakka: „Ne-
dseet, mihlais draugs! scho kaunu juhsu semneeku
swahrki mums padarrijuschi; jel luhdsami Wah-
zu swahrkus fewim fagahdajeet!“ — Bet schis
atbildeja: „Tahdi Wahzeeschi mannu gohdu
ne laupihs; gohdigi fungi, mahzitaji, wissi gar-
rigi zilweki man eefsch manna pafchuausta wad-
mala ar gohdu eerauga, fo tad es par tahdeem
ahridgeem behdaschu!“ Un winsch paliske pee
faweeem pellekeem swahrkeem un tohs wehl scho
deenu neffs.

Ko nu gohdigs lassitais no schi notifikuma
dohma? Gan ifkatram sawas ihpaschas doh-
mas buhs; bet tas, kas scho raksta, tas dohma
tâ:

- 1) Ifkatrs, kas pats gohdu proht, tas sinn
kad zilweka gohds ne stahw eefsch apgehrb-
ja, nedj eefsch laizigas kahrtas; bet tikkai
eefsch winna taisnas sirds un gohdigas dsih-
woschanas. Tad nu wissi, kas sawu tu-
waku winna uswalka jeb kahrtas dehl niz-
zima, tee gohdu wehl ne proht.
- 2) Kad tee nizzinatee wihri buhru gahjuschi
fuhdscht, tad ir tas frohgetais ir tee leel-
manni teescham kahdu mahzibu us mugguri
buhru dabbujuschi; bet sinnams tas ne
buhru wehrti bijis tahdu gekku pehz us
teefu eet, jo tahda wahraa pehrt, tahda nepehrt!
- 3) Tad lai tee nu paleek wesseli! Nedsefim
woi gan pastara deenâ tas Kungs Jesus
fazzihs: juhs pasemmigas dwehseles at-
kahpjeetees! bet juhs lepnee Wahzeeschi
nahzeet eefschâ! Nedsefim!

W — t.

Dseesma us stipra dsehreja behrehm.

Brangs wihrs irr schodeen paglabbahs! —
Gan skahde irr par winna galwu,
Ta bija smaggaka par alwu,
Eij kur tew tihk, ne kur naw tahds. —

Wunsch frohgu bij peemihlotais. —
Us Felgav', Leepaju un Rihgu,
Us Zukum', Baufki, ka ais wihiu,
Las zeltu bija sinnatais.

Wunsch firbigs bij un warren drohsch;
Ar kohku, pahtagu un rungu,
Us galwahm fitte ka us bungu,
Las peekritte ka funs las kohsch.

Zik sirgus tas irr pahrmihjis!
Us tirgeem bij tas pirmais maika
Un tur jau bij preelsch tigus laika,
Ir tschigganu wunsch peewihlis.

Wunsch bija spehzigs runnatais,
Tam bija ittin labba mutte
Un wahdi nahze ka ween putte, —
Un pascha gohda isteizeis.

Schi wihra wahrds bij isflawehts. —
To lassija ar hantu frihru
Pee frohga durwim usrakstu. —
Nu wiss tas gohds irr nonahwehts. — —

Teesas fluddinachanas.

Us pawehleschanu tahs Keiseriftas Majestet,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts u. t. i. pr.,
tohp no Wirkus muischas (Heyden) pagasta teefas
itt-wiss parradu deveji ta fainneeka Waidian Tresch-
neku Kahrla, kas sawas mahjas nodewis un par
kurra mantu zaur schihs deenas spreedumu konkurse
irr nolikta, scheitan aizinati, lai ar sawahm taisnahm
präfischchanahm un mekleschanahm us 6tu Dezember
fchi gadda, kas par to ween weenieun isflehdsumu
terminu irr nolikta, pee schihs teefas peeteizahs, woi
paschi, woi zaur weetneeku, ka likkumos wehlehts,
un lai tad to spreedumu schihs teefas sagaida. To
buhs wehrä nemt!

Wirkus muischä 3schä Oktober 1825. 2
Mundal Anfs jaunais, pagasta wezzakais.
(Nrs. 56.) Th. Lehnert, pagasta frihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiseriftas Majestet,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts u. t. i. pr.,

tohp no Leelas Esseras pirmas pagasta teefas wissi tee,
lam taisnas präfischchanas pee ta Leelas Esseras fain-
neeka Bajaru Zurra, par kurra mantu magasihnes
un zittu parradu dehl schinni deenä konkurse irr spree-
sta, scheitan aizinati un fasaulti, lai diweju mehneschu
starpa no tahs scheit appalschä rakstitas deenas pee
schihs pagasta teefas paschi peeteizahs, ja nè, tad wissi
tee, kas ar sawahm präfischchanahm tamä nolikta
brüdri ne buhru peeteizches, us muhschigu laiku ka
atraigiti un isslehgiti taps turreti. To buhs wehrä
nemt!

Leelas Esseras pirma pagasta teesa 16tä Septembera
mehnescha deenä 1825ta gadba. 1

(S. W.) Mauru Dahvid, pagasta wezzakais.

(Nr. 31.) Joh. Fried. Raup, pagasta teefas frih-
weris.

* * *
Wissi parradudeweji ta Zihrawas muischas fainne-
ka Nikla Frizz schè no Zihrawas pagasta teefas teek
faazinati un fasaulti, lai feschä neddelas pehz tahs
scheit appalschä rakstitas deenas Zihrawas muischä
fanahk un sawas präfischchanas parahda, un lai dabbu
dsirdeht, kad un ka taps mafsat. Zihrawas pagasta
teefä 26tä September 1825. 1

† † † Lihse, pagasta wezzakais.
G. H. Kluge, pagasta teefas frihweris.

* * *
Us augustaku atschkirschanu tohp no frohna Luttringes
pagasta teefas finnamu darrichts, ka weenam saglini
pellehka wadmalla, weste, bohmwillu lakkats, balta
puß kallu drahna, kallu kiffenis un arridsan 2 rubbuli
15 kapeiki fudraba naudas eeksch ahdu mafka scheitan
atnemti tappusch, un wissi taisni präffitaji, kurri par
tahm parahdischanas turretu, tohp aizinati, tohs
eeksch 4trahm neddelahm no appalschrafkstita laika
rekhinajams, iswest un prett atlhdinaschanas tahs
mafkaschanas scheitan prettim nemt, pehz scho laiku
tahs leetas preelsch pagasta lahdes pahrdohdas taps.

Pagasta teesa eeksch Luttringehm 20tä Oktober
1825. 3

Sahrme Jahnis, pagasta wezzakais.
(Nr. 309.) E. C. Henko, laizigs pagasta teefas
frihweris.

* * *
Eeksch tahm Wehtru muischas rohbeschahm, pee
weenas meschu mallas, tappe nabloschas leetas,
kurras gan, pehz ta pee tahm paschahm drahnahm
klaht atrasta malku sahga, no weena Kreewu sahgera
nosagti rahdahs un us nesinnamu wihsi meschä pa-
mesti tappusch irraid, ka:

1) weens jauns silsch wadmallu mehtelis ar strih-
painu ohderi,

- 2) diwi kattunes seewischku apgehrbi,
 3) weens pahris jaunu baltu willnaimu settu,
 4) weens pahris raibu zimdu,
 5) weens jauns limnu palags,
 6) weena leela Kreewu malku sahge,
 7) weena wezza ahdu tsache ar diweem wihsleem un
     weenu baltu schnohri
 atrafas un schai teefai nodohas.

Tam, kam tāhs leetas peederr, buhs few eeksch
 to laiku no feschahm ueddelahm pee schihs teesas pee-
 teiktees un pehz aismakfaschanas tāhs drukku nandas,
 sawas leetas prettimi nemt, zittadi taps wiini, par
 labbumu schihs pagasta lahdes, us uhtruppu pahrdo-
 tas.

Brandenburges pagasta teesa 23schā Oktoper 1825. 3
 (S. W.) Skudre, pagasta wezzakais.
 (Nr. 264.) Karl Janischewsky, pagasta teesas frih-
 weris.

Zittas flubdin a schanas.

Wissi sudmalku buhmeisteri, kam patiktu pee tāhs
 uhdensudmalkas Kalna muischā, Waltekapis kir-
 spehlē, ittin leelu pahrtaisfchanas darbu usnemt,
 scheitan tohp aizinati, lai tānni 10tā November schi
 gadda to sudmalku pahrrauga, un lai isteiz, par kahdu
 malku tāhs waijadsgas pahrtaisfchanas pee schihs

sudmalkas grībb usnemt. Kalna muischā 25tā Sep-
 tember 1825.

Pahrvalditais tāhs Kalna muischas konkurses
 buhscchanas: Kahlris no Medem.

Ehdoles pagastā, Gudivalka mahjās, irr ta kalpa
 Mahtina flehts tānni nakti no 15tas us 16tu Sep-
 tembera deenu schi gadda uslausta un tam schahs lee-
 tas nosagtas, kā: 1 fillipelleka mehtele; 1 filla un
 2tra salta wadmallā weste; 2 zeppures; 1 bohm-
 wiles slahpmizze ar farakanahm strihpem; 7 ohlettas
 tumschisalata wadmallā, pehrwē lihdsiga tai salta
 westei; 3 wihrischku trelli; 1 trinischu palags; 7 bohm-
 willu un 3 sibschu drahnas no daschadahm surtehi;
 2 pahri zimdu un 7 mahrzinu sweesta. Kas nu no
 schahm peeteiklahm leetahm taisnu sinnu Ehdoles
 pagasta teesai dohs, tas par to malku no pateizigas
 firds dabbuhs. Ehdoles 8tā Oktoper 1825.

Tānni nakti no 27tas us 28tu Septembera deenu
 schi gadda eeksch Guddeeneku muischas diwi sirgi nosagti
 tappuschi, prohti weens farlana puksis ar bleissi peerē,
 tschettrahm baltahm kahjahn un scheltu kreisu ausi,
 7 gaddu wezs, un weens pellekts sirgs bes wissahm
 sihnehm, 4 gaddu wezs. Kas taisnu sinnu no scheem
 sirgeem dohs, tas 15 sudrabaruhbelus pateizibas nau-
 das dabbuhs.

Maudas, Labbibas un Prezzi tirgus us plazzi. Rihgē tānni 26tā Oktoper 1825.

	Sudraba naudā.	Rb.	Kp.
3 Rubbuli 74½ Kap. Papihru naudas geldeja	I —		
5 — Papihru naudas . . —	I 33		
I jauns Dahlberis . . . . —	—		
I Puhrs rudsu . . . . tappe maksahs ar	85		
I — kweeschu . . . . —	I 15		
I — meeschu . . . . —	60		
I — meeschu = putramu	I 10		
I — ausu . . . . —	50		
I — kweeschu = miltu	I 80		
I — bihdeletu rudsu = miltu	I 30		
I — rupju rudsu = miltu	90		
I — firmu . . . . —	90		
I — linnu = fehklas . . —	2 —		
I — kannepu = fehklas . . —	I —		
I — limmenu . . . . —	I 50		

	Sudraba naudā.	Rb.	Kp.
I Pohds kannepu . . . . tappe maksahs ar	I —		
I — linnu labbakas surtes . . . . —	2 —		
I — — flitakas surtes . . . . —	I 50		
I — tabaka . . . . —	75		
I — dsesses . . . . —	75		
I — sweesta . . . . —	I 75		
I muzzza filku, preechu muzzā . . . . —	5 75		
I — — wihschimu muzzā . . . . —	6 —		
I — farakanas fahls . . . . —	6 —		
I — rupjas ledainas fahls . . . . —	5 —		
I — rupjas hals fahls . . . . —	4 25		
I — smalkas fahls . . . . —	3 75		
50 Graschi irr Warra jeb Papihres Rubbulis un Warra nauda stahw ar papihres naudu weenā malkā.			

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
 No. 380.